

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет фармацевтичний

Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою

**Силабус навчальної дисципліни
Етичні проблеми у фармації**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин , 3 кредитів
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять Кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою м. Одеса, вул. Малиновського, буд. 37, 2-й поверх, ауд.211
Викладач (-і)	завідувач кафедри, к.фарм.н., доц., Оксана БЄЛЯЄВА доцент Натяля СУЩУК
Контактна інформація	СУЩУК Наталя Анатоліївна nataliia.sushchuk@onmedu.edu.ua БЄЛЯЄВА Оксана Іванівна м. Одеса, вул. Малиновського, буд. 37, 2-й поверх, кафедра організації та економіки фармації з післядипломною підготовкою oksana.belyayeva@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. Онлайн – консультації: з 14.30 до 16.00 кожного вівторка, з 9.00 до 13.00 кожної суботи. ся кожній групі під час занять окремо. Посилання на онлайн - консультацію надається

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами може здійснюватися аудиторно (очно) чи дистанційно.

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams та за допомогою месенджерів Viber, Telergram, WhatsApp, Zoom , шляхом створення окремих груп студентів, та електронної пошти.

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – взаємозв'язок та причини виникнення конфліктів ц сфері фармацевтичному бізнесі, методи їх подолання та мінімізації подій.

Пререквізити і постреквізити дисципліни (місце дисципліни в освітній програмі):

Пререквізити: «Українська мова (за професійним спрямуванням), «Іноземна мова» (за професійним спрямуванням), «Вступ у фармацію», «Етика та деонтологія у фармації».

Постреквізити: «Організація та економіка фармації», «Фармацевтичний менеджмент та маркетинг», «Соціальна фармація», «Фармацевтична логістика»

Мета дисципліни: формування знань щодо базових категорій етичних проблем у фармації, забезпечення майбутнім спеціалістам можливості якісного виконання

функціональних обов'язків, підприємницької діяльності в умовах ринку, а також здійснення загального управління фармацевтичними підприємствами, оптовими фірмами та аптеками з різними формами господарювання, дотримуючись принципів етики та моральності.

Завдання дисципліни:

1. Сприяти формуванню професійно необхідних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики
2. Забезпечити теоретичною базою для подальшого вивчення інших фармацевтичних та економічних дисциплін навчального плану
3. Створити базу, яка визначає професійну компетентність та загальну ерудицію фармацевта.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Основні поняття професійної моральності та професійної етики.
- Значення етики і деонтології в формуванні особистості фармацевта.
- Базові поняття етики підприємництва.
- Морально-етичний кодекс підприємця.
- Інтелектуальні джерела комунікативних бар'єрів.
- Стадії розвитку конфлікту.
- Умови виникнення конфлікту.

вміти :

- Пояснити соціальне значення фармацевтичної етики і деонтології.
- Дотримуватися алгоритму спілкування з пацієнтами, лікарями та колегами аптечного закладу
- Розкрити суть етичних критеріїв просування лікарських препаратів на ринок.
- Охарактеризувати особливості поведінки у конфліктній ситуації.
- Охарактеризувати технології виходу з конфлікту.
- Назвати загальні етичні принципи і правила спілкування фахівців фармацевтичної галузі.
- розуміти особливості психологічного «портрету» пацієнтів, впливати на характер комунікацій для належного здійснення медичної та лікарської допомоги.
- дотримуватися етичних принципів просування лікарських засобів, надання фармацевтичної інформації, належного спілкування з пацієнтами, колегами, лікарями; здійснення фармацевтичної опіки хворих.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Курс буде викладатися у формі лекцій (0 год.) та практичних занять (30 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення ситуаційних задач, кейсів, розв'язання розрахункових задач, відпрацювання практичних навичок, виконання індивідуальних завдань. Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, написання рефератів, доповідей, виконання мультимедійних презентацій тощо.

Зміст навчальної дисципліни

Тема №1. Специфіка етичних та моральних проблем у фармації.

Тема №2. Основи професійних комунікацій.

Тема №3. Демотиваційні фактори в роботі. Стрес. Емоційне виснаження. Причини незадоволеності працею/місцем роботи.

Тема №4. Неетичні дії суб'єктів. Проблеми самолікування.

Тема №5. Складові корпоративної культури. Етапи впровадження. Проблеми на кожному із етапів впровадження корпоративної культури.

Тема 6. Обмеження в роботі колективу. Проблема адаптації нових та молодих спеціалістів

Тема 7. Бізнес етика

Тема 8. Права та відповідальність фармацевтичних працівників.

Перелік рекомендованої літератури (основної)

Основна література:

Основна:

1. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Тексти лекцій з дисципліни «Етика та деонтологія у фармації». Одеса: ОНМедУ, 2020. 110 с.
2. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Етика та деонтологія у фармації: практикум. Одеса: ОНМедУ, 2020. 45 с.
3. Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. Етика та деонтологія у фармації: навч. метод. посіб. Одеса: ОНМедУ, 2019. 90 с.
4. Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Іщенко Т. Д., Мельничук Т. Ф., Чуприк Н. В. Етика ділового спілкування: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 344 с.
5. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів. навч. посіб. для студентів ВНЗ / за ред. Т. П. Яхно. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 175 с.
6. Sofronova I. V., Malyi V. V., Timanyuk I. V., Kobets M. N., 2015. Ethics and deontology in pharmacy: texts of lectures. Kharkiv: NUPh, 2015. 68 p.
7. V. V. Malyi, I. V. Timanyuk, Z. R. Safiulina, Ethics and deontology in pharmacy: meth. recom. for seminar classes. Kh.: NUPh, 2015. 50 p.
8. Pharmaceutical Law and Legislation: the textbook for applicants for higher education / A.A. Kotvitskaya, I.V. Kubarieva, A.V. Volkova et al. Kharkiv: NUPh: Golden Pages, 2019.204 p.
9. Pharmacy Student Survival Guide, 2e/ Ruth E. Nemire, Karen L. Kier// -2019 UK
10. Mnushko, Z. N. Management and marketing in pharmacy. P. I. Management in pharmacy: Texts of Lectures / Z. N. Mnushko, I. V. Sofronova, I. V. Pestun. – Kh.: PH of NUPh, 2016. – 148 p.
11. Pharmaceutical Law and Legislation: the textbook for applicants for higher education / A.A. Kotvitskaya, I.V. Kubarieva, A.V. Volkova et al. Kharkiv: NUPh: Golden Pages, 2019.204 p.

Додаткова:

1. Світлична Є. І., Берестова А. А., Тележкіна О. О. Фахова мова фармацевта: базовий підруч. для студентів вищ. фармац. навч. закл. (фармац. ф-тів.) IV рівня акредитації. 2-ге вид., випр. та допов. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2017. 312 с.
2. Котвицька А. А., Чмихало Н. В. Ретроспективний огляд формування моральних принципів медичної та фармацевтичної етики. Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики: матеріали II Міжнар. наук. -практ. Internet-конф. 27-28 берез. 2014 р. / НФаУ, м. Харків, 2014. С. 101-103.
3. Носик О. М., Буніна Г. Д. Вплив корпоративної культури на ефективність функціонування підприємства. Професійний менеджмент в сучасних умовах розвитку ринку: матеріали доп. IV наук. -практ. конф. з міжнар. участю, м. Харків, 3 листоп. 2015 р. X. 2015. С. 22-23.
4. Фатєєва К.О., Смирнова О.В., Александрова О.О., Образенко М.С. Синдром «професійного вигорання» у працівників фармацевтичної галузі та основні підходи до його вивчення. Сучасні теоретичні та практичні аспекти клінічної медицини (для студентів та молодих вчених): наук. - практ. конф. з міжнар. участю, присвячена 150-річчю з дня народження В. В. Вороніна. Одеса, 9-10 квітня 2020 року: тези доп. Одеса: ОНМедУ, 2020. С. 50.

Електронні інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [/http:// mozdocs.kiev.ua](http://mozdocs.kiev.ua)
3. Журнал «Вісник фармації» - www.nbuuv.gov.ua/old_jrn/Chem.../index.html

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усне опитування, тестування (бланкове або комп'ютерне), контрольні письмові роботи, оцінювання розв'язання розрахункових задач, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних/кейс завдань, оцінювання активності на занятті.

Форми і методи підсумкового контролю: залік

Оцінювання знань (розподіл балів):

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 2. Оцінка практичних навичок з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, впевнено демонструє практичні навички з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє певні практичні навички з теми заняття з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє практичні навички з теми заняття з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, не демонструє практичні навички з теми заняття

Залік виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

Залік здійснюється: на останньому занятті до початка екзаменаційної сесії. Оцінка за залік є середньоарифметичною за всіма складовими за традиційною чотирибальною

шкалою і має величину, яка округлюється за методом статистики з двома десятковими знаками після коми.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачена

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота здобувачів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

- Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг.
- Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.
- Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони

потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.